

BESLUT
2023-03-27

Dnr: 22/03333

Saken

Aktuellt, SVT2, 2022-10-20, inslag om Folkhälsomyndighetens scenarier för smittspridning av covid-19; fråga om saklighet

Beslut

Inslaget frias. Det stred inte mot kravet på saklighet.

Inslaget

Inslaget handlade om att covid-19-pandemin fortfarande pågick och att smittspridningen i samhället var hög. Programledaren visade upp statistik från Folkhälsomyndigheten och sa bland annat att 1,5 procent av svenskarna bar på viruset den föregående månaden.

Därefter visades grafik med ett linjediagram för Folkhälsomyndighetens tre olika smittspridningsscenarier inför hösten 2022. Vid den högsta punkten på kurvan för det allvarligaste scenariot av smittspridning visades en ruta med texten ”2 900 fall per dag”. Samtidigt sa programledaren bland annat följande.

I dag släpptes nya prognoser från Folkhälsomyndigheten [---]. Tre scenarier räknar myndigheten med. Den blå kurvan här är den med minst spridning, den gula lite mer och så den röda då viruset sprider sig som värst. I det röda scenariot är det 2 900 personer som får covid-19 varje dag, som värst. [---].

Senare i inslaget intervjuades Folkhälsomyndighetens generaldirektör i studion. Hon sa bland annat att det globalt fanns en oro för muterade varianter av viruset och att myndigheten skulle följa hur dessa varianter av viruset utvecklar sig under hösten. På programledarens fråga om det då skulle bli det värsta scenariot, likt den röda linjen som visades innan, svarade generaldirektören bland annat att det kunde hamna någonstans där, men att det var väldigt svårt att göra modeller.

Anmälan

Anmälaren anser att siffran 2 900 i grafiken i inslaget var felaktig och presenterades på ett missvisande sätt. Anmälaren anför att den rätta siffran är 2 800, enligt Folkhälsomyndighetens rapport för det allvarligaste scenariot. Anmälaren anser att programledaren i inslaget presenterade siffran som att den motsvarade antalet som kommer insjukna i covid-19 varje dag och inte antalet rapporterade fall per dag, så som det anges i myndighetens rapport.

Programföretagets yttrande

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Syftet med inslaget var att presentera Folkhälsomyndighetens statistik över antalet covid-19-smittade i Sverige vid tillfället och myndighetens uträknade scenarion för smittspridningen inför den kommande hösten och vintern. Inslaget med statistiken i studion ledde fram till en fördjupande intervju om ämnet med myndighetens generaldirektör.

Källan till siffran som har anmälts är en rapport från Folkhälsomyndigheten som presenterade flera scenarion för hur smittspridningen kunde komma att utvecklas framåt. I en graf för det allvarligaste scenariot med störst smittspridning ligger den högsta punkten i det modellerade scenariot mycket nära det på y-axeln markerade strecket för 2 900. När SVT hämtade denna uppgift valde programföretaget, för att presentera en jämn och tydlig siffra för publiken, att göra en grov avrundning till denna markering som myndigheten valt att skriva ut siffrorna på i sin graf.

Folkhälsomyndighetens exakta siffra för det högsta antalet i detta scenario är 2 822 på en dag. Detta framgår i en bilaga till rapporten. SVT beklagar att siffran som angavs i sändningen därmed kan ha avrundats på ett inte helt korrekt sätt. SVT vill samtidigt framhålla att differensen mellan 2 822 och siffran 2 900 som uppgavs i inslaget inte är så pass stor i sammanhanget att inslaget i sin helhet riskerade att bli missvisande.

I inslaget sades heller aldrig att 2 900 var en exakt siffra. I den direkt påföljande intervjun konstaterade Folkhälsomyndighetens generaldirektör själv att ”det är väldigt svårt att göra modeller” med tanke på olika variabler. I rapporten varifrån uppgiften hämtades står att scenarierna ska ”illustrera ett möjligt förlopp och ska inte uppfattas som prognoser”. Siffrorna ska alltså enligt myndigheten inte tolkas som en exakt sanning utan ska ge en bild som kan utgöra planeringsunderlag för andra myndigheter.

SVT presenterade den aktuella siffran som att det i scenariot är ”2 900 personer som får covid-19 varje dag, som värst”. Anmälaren anför att detta ska tolkas som att SVT sa att 2 900 skulle insjukna i covid-19 på en dag, medan Folkhälsomyndigheten i sin rapport uppger att det rör sig om antalet inrapporterade fall.

SVT syftade i sin formulering inte på hur många som insjuknar med symtom utan på smittspridningen och antalet fall som rapporteras in till myndigheten. Att uttrycka sig som att detta är hur många som får covid-19 är enligt SVT en för publiken begriplig förenkling som programföretaget tidigare har använt sig av för att berätta om antalet nya bekräftade fall.

Aktuell bestämmelse

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämndens bedömning

Granskningsnämnden konstaterar att en del av inslaget handlade om Folkhälsomyndighetens uträknade smittspridningsscenarier inför kommande säsong. I inslaget sa programledaren bland annat att 2 900 personer skulle få covid-19 varje dag i det värsta scenariot. SVT anger i sitt yttrande att den exakta siffran i Folkhälsomyndighetens rapport var 2 822 och att siffran som förekom i inslaget var en grov avrundning för att presentera en jämn siffra för publiken. Nämnden anser att skillnaden mellan siffran 2 900 och 2 822 inte var av sådan betydelse i sammanhanget att avrundningen medför att inslaget stred mot kravet på saklighet i denna del.

Anmälaren är även kritisk till att det i inslaget talades om antalet som skulle få covid-19 varje dag och inte om antalet rapporterade fall per dag, som var den formulering som användes i den aktuella rapporten. Nämnden anser dock att den förenklingen inte innebar att inslaget blev missvisande. Inslaget stred därför inte heller mot kravet på saklighet i denna del.

Till grund för de två saklighetsbedömningarna väger nämnden också in dels generaldirektörens förklaringar av graferna, dels att den kritiserade delen av inslaget inte handlade om fastställd statistik utan om tänkbara scenarier och att det fanns en risk för en ökad smittspridning.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Erik Fichtelius, Sofia Olsson Olsén och Linnéa Jonjons efter föredragning av Miriam Briland.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
DATUM & TID:	2023-03-27 08:20:44 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_098a8fcd8829bd9f2285fbf3fb7759181d

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-03-27 08:20:51 +02:00
Ref: 70061SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)